

Regarding the issue of commercial insurance and commercial insurance market in debt crisis in Slovakia

K problematike poisťovníctva a komerčného poisťného trhu v Slovenskej republike v období dlhovej krízy

Barbora Drugdová¹

Abstract

The article is concentrated on the Slovak insurance market in debt crisis. The Slovak insurance market is well-developed. As many as 23 commercial insurance companies, of this number 23 associated in the Association of Slovak Insurers, operated in the Slovak Republic until 31.12.2011. In recent years, development of insurance in the area of life insurance is more dynamic than in non-life insurance. The Slovak Republic is gradually getting closer to the European insurance market average, which is about 67 percent in favour of life insurance.

Key words

insurance, commercial insurance market, life insurance, non-life insurance, indicators the insurance market

JEL Classification: G 23

1 Komerčný poisťný trh

Poisťný trh je miestom, na ktorom sa stretáva ponuka a dopyt po poistení. Poistenie je špecifický tovar, ktorého podstatou je transfer rizika. Poisťný trh funguje na základe trhových princípov.²

Predmetom obchodu na poisťnom trhu je poistenie a zaistenie. Poisťovníctvo, ako jedno z dôležitých odvetví trhovej ekonomiky ponúka na poisťnom trhu svoje služby, resp. poistenie a zaistenie. Súčasťou poisťovníctva sú poisťovacie inštitúcie, poisťovne, poisťovne z iného členského štátu, pobočky poisťovne z iného členského štátu, zahraničné poisťovne a zaistovne z iného členského štátu, sprostredkovatelia poistenia, dohľad v poisťovníctve, asociácia poisťovní, kancelária poisťovateľov, inštitúcie zaoberajúce sa poistením popri svojej hlavnej činnosti /banky, lízingové spoločnosti, autoservisy a pod./ a iné subjekty.

Na slovenskom komerčnom poisťnom trhu podobne, ako v iných krajinách Európskej únie a vo vyspelom svete v silne konkurenčnom prostredí sa o svojich zákazníkov – poistených, uchádzajú komerčné poisťovne a ich sprostredkovatelia. Podobne, ako na iných trhoch je predpokladom korektného súťaženia tvorba kvalitných poisťných produktov a ich cenové ohodnotenie / primeraná cena za optimálnu poisťnú ochranu/.

¹ Barbora Drugdová, Ing., PhD, Ekonomická univerzita, Bratislava, Slovenská republika, e-mail: barbora.drugdova@euba.sk

² Na tomto trhu sčasti funguje Sayov zákon trhu, poisťovne sa však predovšetkým snažia uspokojiť poisťné potreby fyzických a právnických osôb, a to tak, že ponúkajú poisťnú ochranu.

1.1 Komerčný poistný trh a jeho vymedzenie

V odbornej literatúre sa stretáme s niekoľkými definíciami a charakteristikami poistného trhu. Uvedieme len niektoré, ktoré sú v českej, poľskej a slovenskej literatúre. Napríklad v českej literatúre J. Daňhel uvádza: „Poistný trh má zhruba rovnaké rysy ako ktorýkoľvek iný trh a pre hladké fungovanie stretu dopytu vstupujú medzi klientov a poisťovateľov tzv. sprostredkovatelia“³. V. Čejková rozšírila definíciu o ďalší rozmer, keď použila vo svojej monografii: „Poistný trh“ pri definovaní poistného trhu prirovnávanie, že ide: „o živý a rozvíjajúci sa organizmus, ktorý sa neustále mení a vyvíja“⁴. V poľskej literatúre A. Szromnik definuje poistný trh nasledovne: „Poistný trh je priestor, kde sa stretáva ponuka a dopyt po poistení. Stranu dopytu tvoria obyvatelia a podnikateľské subjekty, ktoré kúpou poistenia prenášajú riziko na poisťovacie inštitúcie, ktoré predstavujú stranu ponuky“⁵. V slovenskej odbornej literatúre A. Majtánová uvádza: „poistný trh je trhom, ktorý môžeme rozčleniť na vecný poistný trh a investičný poistný trh“⁶.

Na komerčnom poistnom trhu pôsobí Slovenská asociácia poisťovní, ktorá vznikla ako právny nástupca Československej asociácie poisťovní v roku 1993. Založilo ju 9 komerčných poisťovní pôsobiacich v tom čase v Slovenskej republike. Svoju rozsiahlu koordinačnú, metodickú, vzdelávaciu a prezentačnú činnosť realizuje prostredníctvom svojich sekcií.

Komerčný poistný trh, jeho rozsah, efektívnosť, význam z hľadiska národohospodárskeho je možno charakterizovať viacerými ukazovateľmi. Medzi najčastejšie ukazovatele s ktorými sa stretávame v odbornej literatúre patria: počet komerčných poisťovní, technické poistné, podiel životného a neživotného poistenia na HDP, pomer životného a neživotného poistenia, poistenosť, počet zamestnancov komerčných poisťovní (počet interných a externých zamestnancov), ponuka poistných produktov a iné ukazovatele.

V nasledujúcej časti príspevku analyzujeme vybrané ukazovatele komerčného poistného trhu za rok 2011.

1.2 Analýza vybraných ukazovateľov poistného trhu v Slovenskej republike za rok 2011

Na slovenskom poistnom trhu pôsobilo v roku 2011 23 komerčných poisťovní, ktoré vytvorili medzi sebou pomerne silné konkurenčné prostredie. Z celkového počtu poisťovní pôsobiacich na slovenskom poistnom trhu bolo v Slovenskej asociácii poisťovní k 31.12.2011 združených 23 komerčných poisťovní. Z členov asociácie malo 14 komerčných poisťovní univerzálnu licenciu, životné poistenie poskytovalo 6 komerčných poisťovní a neživotné poistenie 4 komerčné poisťovne. / Prameň: Interné materiály SAP, Bratislava 2012 /.

K najdôležitejším ukazovateľom komerčného poistného trhu patrí technické poistné. Nasledujúca Tabuľka 1 zobrazuje technické poistné k 31.12.2010 v tis. euro a k 31.12.2011 v tis. euro. Uvádzame obidva roky, aby sme mohli porovnať vývoj tohto ukazovateľa poistného trhu.

³ Daňhel, J. a kol.: *Pojistná teória*. Praha: Professional Publishing, 2005, s. 45.

⁴ Čejková, V.: *Pojistný trh*. Praha: GRADA, Publishing, s.r.o., 2002, s. 20.

⁵ Szromnik, A.: *Rynek ubezpieczeniowy*. Krakov: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, 2001, 62 s.

⁶ Majtánová, A.: *Poistný trh*. Bratislava: Elita, 1993, s. 11.

Tabuľka1: Technické poistné k 31.12.2010 v tis. euro a k 31.12.2011.

Rok	životné poistenie	podiel	neživotné poistenie	podiel	celkom
2010	1 126 405	54,5 %	940 269	45,5 %	2 066 674
2011	1 145 414	54,3 %	964 579	45,7 %	2 109 993

Zdroj: Interné materiály, SAP, Bratislava 2012

Porovnáваме rok 2010 a 2011. Celkové technické poistné k 31.12.2010 dosiahlo výšku 2 066 674 tis. euro. Z toho technické poistné životného poistenia predstavovalo 1 126 405 tis. euro a technické poistné neživotného poistenia 940 269 tis. euro. K 31.12. 2011 celkové technické poistné dosiahlo výšku 2 109 993 tis. euro. Z toho technické poistné životného poistenia predstavovalo 1 145 414 tis. euro a technické poistné neživotného poistenia bolo 964 579 tis. euro.

Celkové technické poistné v roku 2010, ktoré bolo 2 066 674 tis. euro v porovnaní s celkovým technickým poistným v roku 2011, ktoré bolo 2 109 993 tis. euro - bolo vyššie v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Môžeme konštatovať, že i keď pokračovala dlhová kríza v národnom hospodárstve v Slovenskej republike, v sektore poisťovníctva sa neprejavila.

Podiel životného poistenia na celkovom technickom poistnom v roku 2010 bol 54,5 % a v roku 2011 bol 54,3 % - bol mierny pokles v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Podiel neživotného poistenia na celkovom technickom poistnom v roku 2010 bol 45,5 % a v roku 2011 bol 45,7 % - bol mierny nárast v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Pomer životného poistenia a neživotného poistenia v roku 2010 bol 54,5 : 45,5 a v roku 2011 bol 54,3 : 45,7 - bol v prospech životného poistenia.

Nasledujúca Tabuľka 2 zobrazuje technické poistné v životnom a neživotnom poistení k 31.12.2011 v tis. euro a zastúpenie jednotlivých komerčných poisťovní na celkovom technickom poistnom.

Tabuľka 2. Technické poistné v životnom a neživotnom poistení k 31.12. 2011 / v tis. euro /. Zdroj: Interné materiály, SAP, Bratislava 2012

Por. č.	Technické poistné (v tis. Sk) k 31.12.2011 Komerčná poisťovňa	Technické poistné v životnom poistení	Technické poistné v neživotnom poistení
1	AEGON Životná poisťovňa, a.s.	30 544	0
2	Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s.	248 725	349 541
3	AMSLICO AIG Life poisťovňa a. s.	118 670	5 924
4	AXA životní poisťovna a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu	50 568	1 667
5	AXA poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu	0	12 881
6	ČSOB Poisťovňa, a. s.	47 801	24 109
7	D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a. s.	0	2 397
8	Deutcher Ring Lebensversicherung – AG, pobočka z iného členského štátu	5 648	0
9	Deutcher Ring Sachversicherung – AG,	0	

	pobočka z iného členského štátu		3 647
10	ERGO životná poisťovňa, a.s.	12 732	0
11	Generali Slovensko poisťovňa, a. s.	83 591	106 689
12	Groupama poisťovňa.a.s.	0	7 325
13	Groupama životná poisťovňa, a.s.	708	0
14	ING Životná poisťovňa, a. s.	80 150	0
15	KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s.VIG	104 039	55 052
16	KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., VIG	233 166	253 143
17	Poisťovňa Cardif Slovakia, a.s.	2 508	12 524
18	Poisťovňa Poštovej banky, a. s.	5 387	1 025
19	Poisťovňa Slovenskej sporiteľne, a. s. VIG	44 269	0
20	UNION poisťovňa, a. s.	11 165	32 175
21	UNIQA poisťovňa, a. s.	29 771	70 133
22	VICTORIA - VOLKSBANKEN Poisťovňa, a. s	5 700	630
23	Wüstenrot poisťovňa, a. s..	30 272	25 710
23	Slovenská kancelária poisťovateľov	0	7
	Celkom	1 145 414	964 579

Zdroj: Interné materiály, SAP, Bratislava 2012

Celkové technické poistné v roku 2011 bolo 2 109 993 tis. euro. Ako vyplýva z tabuľky č. 2. Technické poistné v životnom a neživotnom poistení k 31.12. 2011 / v tis. euro / poisťovňa Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., mala prvenstvo na slovenskom poistnom trhu v oblasti životného poistenia podieľala sa s 21, 71 %, čo bolo 248 725 tis. euro aj neživotného poistenia s 36, 24 % čo predstavovalo 349 541 tis. euro. Na druhom mieste sa umiestila poisťovňa KOOPERATÍVA, poisťovňa, a .s. v oblasti životného poistenia sa podieľala s 20,35 % čo bolo 233 166 tis. euro aj v oblasti neživotného poistenia s 26,24 % čo predstavovalo 253 143 tis. euro, tretie miesto obsadila v životnom poistení poisťovňa AMSLICO AIG Life poisťovňa a. s. s 10,36 % čo bolo 118 670 tis. euro a v neživotnom poistení poisťovňa Generali Slovensko, poisťovňa, a.s. s 11,06 % čo predstavovalo 106 689 tis. euro.

2 ZÁVER

Záverom možno konštatovať, že vývoj komerčného poistného trhu v oblasti životného poistenia je v posledných rokoch dynamickejší ako v neživotnom poistení. Podiel neživotného poistenia v tomto roku predstavoval 45,7 % z celkového technického poistného. Pomer životného a neživotného poistenia bol 54,3 : 45,7. Slovenská republika sa postupne približuje poistnému trhu európskeho priemeru, ktorý predstavuje zhruba 66 % v prospech životného poistenia za rok 2011. Obyvateľstvo si postupne začína intenzívnejšie uvedomovať životné riziká a využíva poistné produkty v oblasti životného poistenia, ktorých ponuka prostredníctvom komerčných poisťovní na slovenskom komerčnom poistnom trhu je flexibilná.

References

[1.] Comité Européen des Assurances European. Paris, 2012.

- [2.] Daňhel, J. a kol., 2005. *Pojistná teórie*. Praha: PROFESIONAL PUBLISHING. s.123.
- [3.] Čejková ,V., 2002. *Pojistný trh*. Praha: GRADA, Publishing, s.r.o., s. 20.
- [4.] Drugdová , B.,1995. POISTENIE A POISŤOVNÍCTVO, nemecko-slovenský a slovensko – nemecký slovník. ELITA, Bratislava, s.183.
- [5.] Drugdová , B., 2012. *Neživotné poistenie v teórii a praxi*. Bratislava: ŠEVT. s.189.
- [6.] Pastoráková , E., Veselovská , S., Drugdová, B., 2006. *Vybrané problémy poistného a zaistného trhu*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, s.160.
- [7.] Majtánová, A.,1993. *Poistný trh*. Bratislava: Elita, s. 11.
- [8.] Sivák, R. a kol., 2009. *Riziko a neistota vo financiách. / vybrané problémy/*. Bratislava:EKONÓM. s. 185.
- [9.] Szromnik, A., 2001. *Rynek ubezpieczeniowy*. Krakov: Wydawnictwo AkademiiEkonomicznej v Krakowie. s. 62.

Príspevok je výstupom riešenia grantu Ministerstva školstva SR VEGA č. 1/1122/11 s názvom“ Perspektívy poistného trhu v Slovenskej republike v siločiarach civilizačných výziev“.